

Bevolking vindt: Vutters mogen genieten van welverdiende rust

HANNA VAN SOLINGE

De Nederlandse bevolking vindt, zo blijkt uit NIDI-onderzoek, dat vutters van een welverdiende rust mogen genieten. Wel mag ook van hen worden verwacht dat ze zich maatschappelijk nuttig maken. Verreweg de meeste mensen vinden niet, hoewel dat vaak wordt gesuggereerd, dat vutters leven op kosten van andere generaties.

Om de kosten van de vergrijzing op te vangen en het arbeidsaanbod ook in de komende decennia veilig te stellen is een hogere arbeidsparticipatie van belang. Het lijkt onvermijdelijk dat daartoe in de toekomst een groter beroep zal worden gedaan op de oudere werknemer. Tal van adviesorganen pleiten voor een langere arbeidsdeelname door ouderen. Een verhoging van de pensioenleeftijd tot 67 jaar lijkt niet langer onbespreekbaar. De gewenste hogere arbeidsparticipatie van ouderen staat op gespannen voet met de wensen van oudere werknemers (en hun partners) zelf die massaal rond hun zestigste aan een nieuwe levensfase van 'genieten zonder werk' willen beginnen (zie Demos, september 2003).

Nieuw element

Recent heeft de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling (RMO) een nieuw element in de discussie gebracht door ervoor te pleiten om het recht op een vut- of prepensioenuitkering te koppelen aan het verrichten van onbetaald werk of informele zorg. Immers, ook buiten de arbeidsmarkt kan nog volop gebruik worden gemaakt van de kwaliteiten van vroeggepensioneerden, bijvoorbeeld in de zorg of het vrijwilligerswerk.

Het maatschappelijk draagvlak voor een dergelijke voorwaardelijke vutuitkering lijkt beperkt. Uit recent door het NIDI uitgevoerd onderzoek naar alternatieve vormen van maatschappelijke inzet door ouderen onder 2.070 Nederlanders blijkt dat een ruime meerderheid van de bevolking van mening is dat 'Vutters mogen genieten van een welverdiende rust' (tabel 1). Deze mening wordt breed gedeeld in alle leeftijdsgroepen. Personen rond de vutleeftijd (50-64 jarigen) spreken zich in dit opzicht duidelijk positiever uit. Wél vindt ongeveer de helft van de ondervraagden dat ook van vutters mag worden verwacht dat zij zich maatschappelijk nuttig maken (tabel 2). De 65-plussers zijn daar het duidelijkst in: 67 procent is het met deze stelling eens. Van de mensen in de vutleeftijd zelf is dat 45 procent en deelt één op de vijf deze mening niet. Het lijkt erop dat de vut nog steeds door velen als verworven recht wordt gezien: een tijd om te genieten na veelal jarenlange arbeid (de gemiddelde arbeidsduur van degenen die nu met de vut gaan bedraagt ongeveer 40 jaar). Vut of

prepensioen wordt geassocieerd met vrijheid en geen plichten.

De afgelopen tijd wordt in de media regelmatig gesuggereerd dat er sprake is van een strijd tussen de generaties. Uit het NIDI-onderzoek blijkt dat wat de vut betreft die stelling niet duidelijk opgaat: slechts een kleine minderheid van de ondervraagden is het eens met de stelling dat "Vutters leven op kosten van andere generaties" (tabel 3).

BRONNEN:

- NIDI (2003), *Stoppen of doorgaan met werken*, Demos, 19(8), pp.76-78.
- Henkens, K. en H. van Solinge (2003), *Het eindspel: werknemers, hun partners en leidinggevenden over uittreding uit het arbeidsproces*. Assen: Van Gorcum/Stichting Management Studies.
- Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling (RMO) (2003), *Mogen ouderen ook meedoen*. Den Haag: RMO (advies 33).

Ir. H. van Solinge, NIDI

DEMONS verschijnt 10 x per jaar en beoogt de kennis en meningsvorming over bevolkingsvraagstukken te bevorderen. Inlichtingen over toezending van kopij kunnen worden ingewonnen bij de redactie

Gehele of gedeeltelijke overname van artikelen met bronvermelding is toegestaan. Toezending van bewijs-exemplaren wordt op prijs gesteld.

Het NIDI is een instituut van de KNAW dat zich bezighoudt met onderzoek naar ontwikkelingen in de omvang en samenstelling van de bevolking

colofon

Demos	is een uitgave van het Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut (NIDI).
Redactie	Harry Bronsema, eindredacteur dr. Harry van Dalen dr. Tamar Fischer dr. Ernst Spaan
Adres	NIDI/DEMONS Postbus 11650 2502 AR 's-Gravenhage
Telefoon	(070) 356 52 00
E-mail	demos@nidi.nl
Internet	http://www.nidi.nl/public/demos/
Abonnementen	gratis
Basisontwerp	Harmine Louwé
Druk	Drukkerij Repko, Voorburg

Tabel 1. "Vutters mogen genieten van een welverdiende rust" (%)

	<50	50-64	+65	totaal
(helemaal) oneens	7	5	8	7
neutraal	15	11	21	15
(helemaal) eens	78	84	71	78
totaal	100	100	100	100

Bron: NIDI-survey 'Ouderen in beweging' (december 2004).

Tabel 2. "Ook van vutters mag verwacht worden dat zij zich maatschappelijk nuttig maken" (%)

	<50	50-64	+65	totaal
(helemaal) oneens	19	22	9	18
neutraal	36	34	22	33
(helemaal) eens	45	45	69	49
totaal	100	100	100	100

Bron: NIDI-survey 'Ouderen in beweging' (december 2004).

Tabel 3. "Vutters leven op kosten van een andere generatie" (%)

	<50	50-64	+65	totaal
(helemaal) oneens	59	76	70	65
neutraal	24	13	19	19
(helemaal) eens	18	11	11	15
totaal	100	100	100	100

Bron: NIDI-survey 'Ouderen in beweging' (december 2004).